

Поточний стан справ у системі недержавного пенсійного забезпечення (за підсумками 9 міс. 2006 року)

Послуги у сфері недержавного пенсійного забезпечення надаються пенсійними фондами, створеними відповідно до Закону, та 2 пенсійними фондами, які розпочали роботу з початку 90-х років (тобто до набрання чинності Законом) і перебувають у стадії реорганізації відповідно до законодавства за планом реорганізації, погодженим із Держфінпослуг.

Станом на 30.09.06 Держфінпослуг погоджено 96 статутів недержавних пенсійних фондів, до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 75 недержавних пенсійних фондів, з яких 59 – відкритих, 10 корпоративних та 6 професійних недержавних пенсійних фондів.

Крім того, до Держреєстру під грифом "інші фінансові установи" також внесено 2 недержавні пенсійні фонди, що були створені до набрання чинності Законом України „Про недержавне пенсійне забезпечення” (далі – Закон) та перебувають у стадії реорганізації.

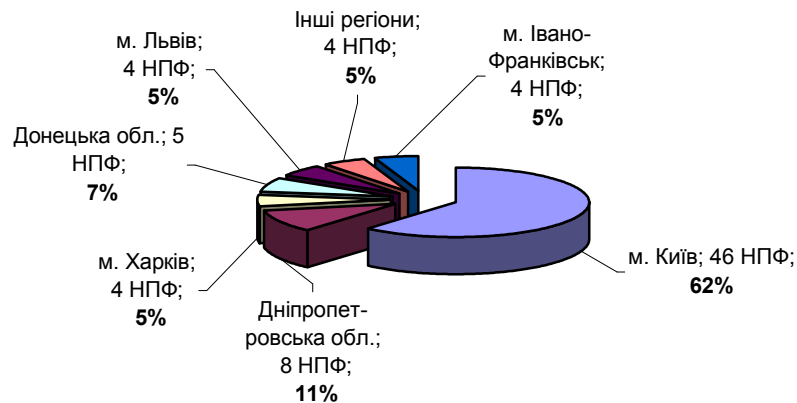

Рис. 2. Регіональний розподіл недержавних пенсійних фондів станом на 30.09.06.

Загальний розподіл пенсійних фондів по регіонах України залишається відносно сталим (рис.2.). Найбільша кількість недержавних пенсійних фондів зареєстрована в м. Києві – 46 з 75. Решта розміщена в регіонах (Дніпропетровська обл. - 8, м. Харків – 4, Донецька обл. – 5, м. Львів – 4, м. Сімферополь -1, м. Суми – 1, м. Івано-Франківськ – 4, м. Черкаси – 1, м. Херсон - 1).

Більшість адміністраторів НПФ зареєстровано в м. Києві – 28 із 40. Решта розміщена в регіонах, а саме: Дніпропетровська обл. – 2, м. Львів – 3, м. Харків – 3, м. Донецьк – 2, м. Суми – 1, м. Івано-Франківськ – 1 (рис.3).

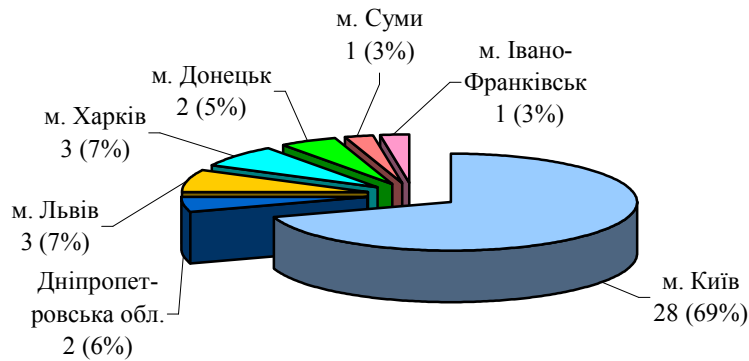

Рис. 3. Регіональний розподіл адміністраторів НПФ станом на 30.09.06.

На кінець III кв. 2006 року загальна кількість учасників недержавних пенсійних фондів за укладеними контрактами, в тому числі в НПФ, які діяли до 2005 року, зросла порівняно з початком року на 56,6% і становила 138 398 фізичних осіб, з них майже 83% учасники „нових” НПФ (рис. 4).

Серед усіх учасників НПФ 24 818 осіб (18%) є безпосередніми вкладниками, на користь 201 особи (0,1%) пенсійні контракти укладено третіми особами (подружжя, діти, батьки), та 113 379 осіб (81,9%) є учасниками відповідно до пенсійних контрактів, укладених вкладниками-юридичними особами.

Вагомим фактором, що стимулює до участі у системі недержавного пенсійного забезпечення, є поширення соціальної реклами та реклами послуг недержавних пенсійних фондів, що здійснюється адміністраторами пенсійних фондів у засобах масової інформації та в мережі Інтернет.

На кінець III кв. 2006 року Держфінпослуг погоджено 105 рекламних матеріали, які планують розповсюджувати суб'єкти недержавного пенсійного забезпечення.

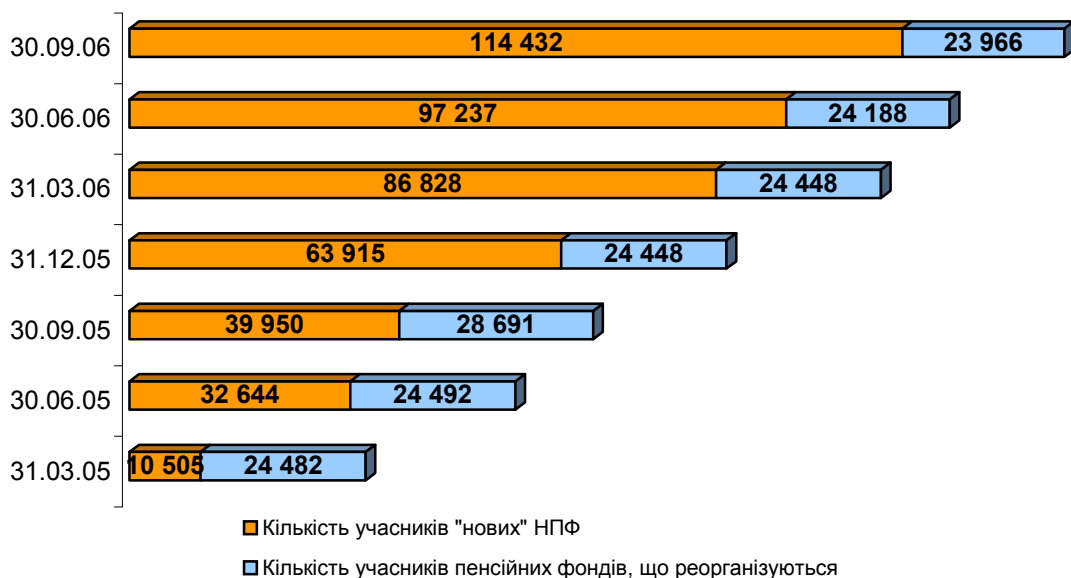

Рис. 1. Динаміка кількості учасників НПФ

Пенсійні активи НПФ (як „нових” НПФ, так і НПФ, що перебувають у стадії реорганізації) зросли з 46 154,3 тис. грн. на початок 2006 року до 118 288,6 тис. грн. на кінець III кв. 2006 року, тобто більше ніж у 2,5 раза.

Варто зазначити, що при цьому активи пенсійних фондів, які перебувають у стадії реорганізації, зросли майже на 11%. Основний приріст обсягу активів у системі недержавного пенсійного забезпечення відбувається за рахунок зростання кількості „нових” НПФ та нарощування активів саме цими фондами. Динаміка активів „нових” НПФ та НПФ, які перебувають у стадії реорганізації, наведена на рис. 2.

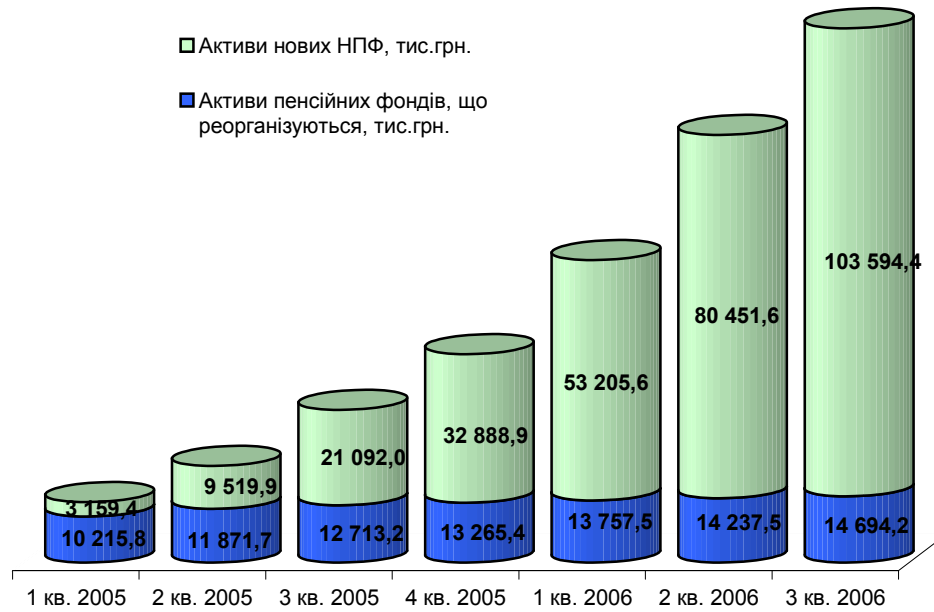

Рис. 2. Динаміка обсягів пенсійних активів недержавних пенсійних фондів

Джерелами формування активів недержавних пенсійних фондів є пенсійні внески та прибуток від інвестування активів.

Станом на кінець III кв. 2006 року майже 81% усіх активів недержавних пенсійних фондів (95 245,6 тис. грн.) становили пенсійні внески, 91,3% яких надійшло від вкладників – юридичних осіб (рис. 3).

Від фізичних осіб недержавними пенсійними фондами було залучено 4 174,6 тис. грн.

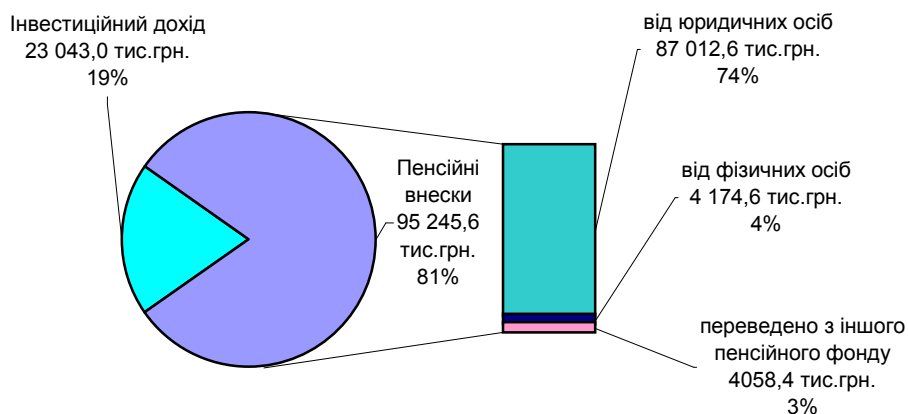

Рис. 3. Структура джерел формування активів НПФ станом на 30.09.06.

Структура пенсійних внесків у розрізі „нових” пенсійних фондів та пенсійних фондів, що реорганізуються, наведена на рис. 4.

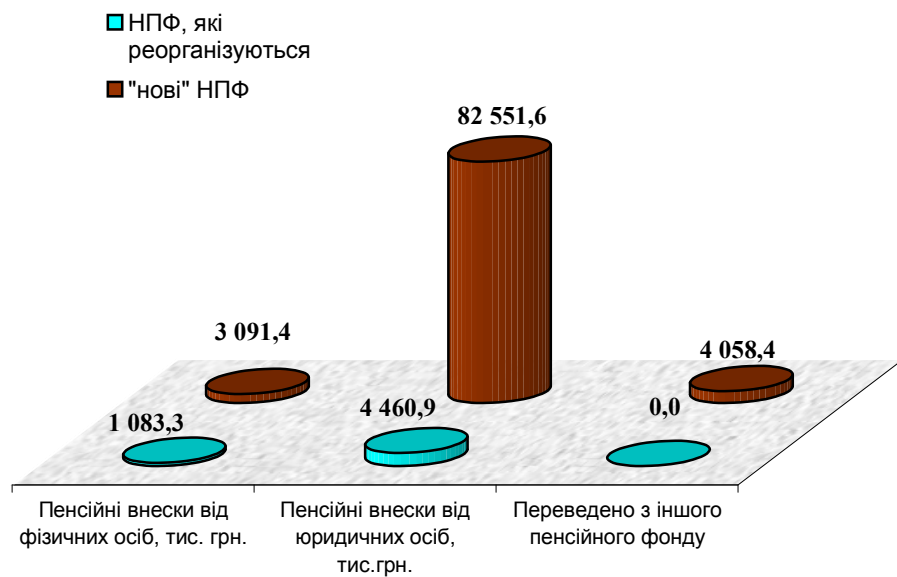

Рис. 4. Пенсійні внески у системі недержавного пенсійного забезпечення станом на 30.09.06.

Структура інвестування пенсійних активів НПФ (включаючи активи „нових” НПФ та НПФ, які реорганізуються) наведена на рис. 5.

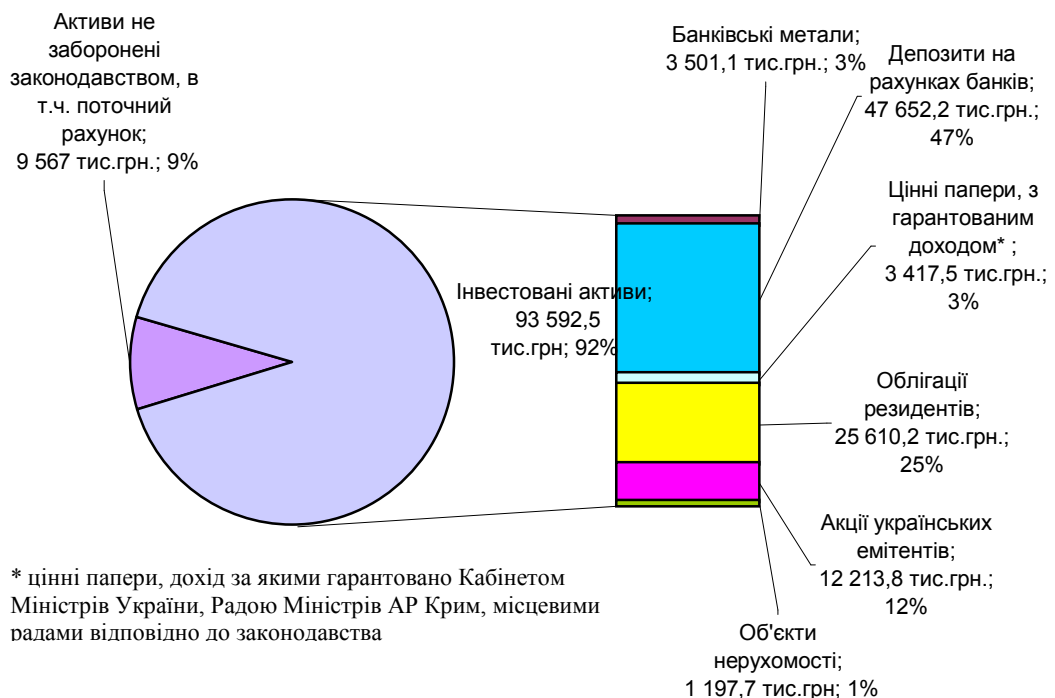

Рис. 5. Структура інвестування пенсійних активів станом на 30.09.06.

Найбільша частка пенсійних активів (47%) на суму 47 652,2 тис. грн., розміщена на банківських депозитах (в одному чи декількох банках).

В облігації підприємств, емітентами яких є резиденти України вкладено 25 610,2 тис. грн. (25% від загальної вартості активів НПФ), в акції українських емітентів інвестовано 12 213,8 тис. грн. (12% від загальної вартості активів).

Банківські метали вартістю 3 501,1 тис. грн. становлять 3% від загальної суми активів НПФ.

В цінні папери, дохід за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України, Радою Міністрів Автономної Республіки Крим та місцевими радами відповідно до законодавства інвестовано 3 417,5 тис. грн., що також становить близько 3% вартості пенсійних активів.

В об'єкти нерухомості вкладено 1 197,7 тис. грн. (близько 1% від загальної суми активів НПФ), та 9 567,0 тис. грн. (близько 9%) становлять інші види активів, не заборонені законодавством (кошти на поточному рахунку та ін.).

Прибуток від інвестування коштів „нових” пенсійних фондів станом на кінець III кв. 2006 року становив 13 893,0 тис. грн.

Аналіз звітності з недержавного пенсійного забезпечення стосовно рівня диверсифікації вказує на поступовий перехід пенсійних фондів до структури активів, які визначені законодавством та інвестиційними деклараціями.

До факторів, які відображають поступовий перехід до диверсифікації активів пенсійних фондів та впливають на зменшення частки активів, що розміщені на банківських депозитних рахунках, відносяться:

- збільшення суми активів пенсійних фондів, що дозволяє здійснювати операції з більш вигідними, але і більш дорогими ресурсами;

- спрямованість інвестиційної політики фонду на збереження активів та отримання доходності більшої за ставку банківських депозитів з мінімізацією ризиків, що досягається розподілом вкладень коштів між різними фінансовими інструментами.

Основні виплати в системі недержавного пенсійного забезпечення поки що здійснюються пенсійними фондами, що перебувають у стадії реорганізації.

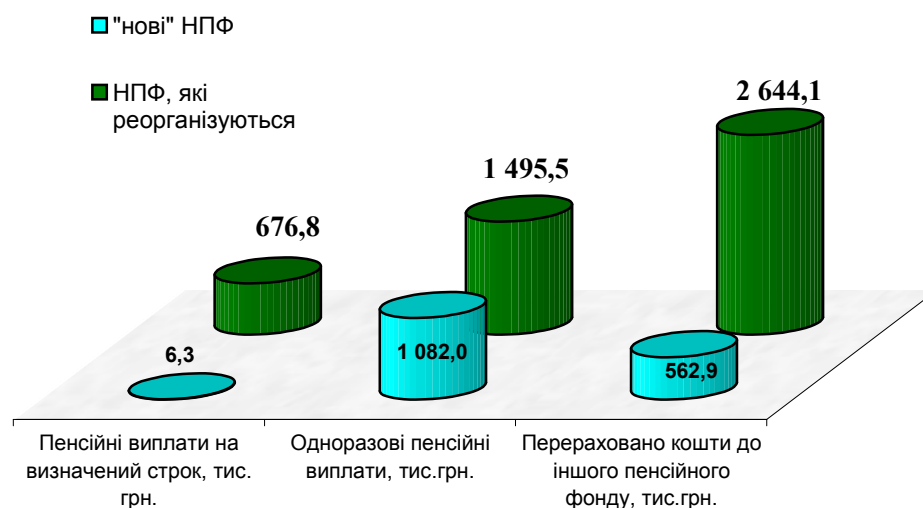

Рис. 6. Виплати в системі недержавного пенсійного забезпечення станом на 30.09.06.

Станом на кінець III кварталу 2006 року пенсійними фондами сукупно було здійснено пенсійних виплат 3 747 особам на суму 3260,6 тис. гривень.

„Старими” фондами були здійснено виплати 3 205 учасникам на загальну суму 2172,3 тис. грн., в тому числі:

- пенсійні виплати на визначений строк – 2201 особам на суму 676,8 тис. грн.;
- одноразові пенсійні виплати - 1004 особам на суму 1 495,5 тис. грн.

„Новими” фондами було здійснено пенсійних виплат 542 учасникам на загальну суму 1 088,2 тис. грн. Основна частина цих виплат, а саме 1082,0 тис. грн. припадає на одноразові виплати, які були отримані 541 учасником.

Пенсійні активи, що накопичуються в пенсійному фонді, можуть бути використані виключно для:

- 1) цілей інвестиційної діяльності фонду;
- 2) виконання зобов'язань фонду перед його учасниками;
- 3) оплати витрат, пов'язаних із здійсненням недержавного пенсійного забезпечення.

Витрати, які відшкодовуються за рахунок активів пенсійного фонду, на кінець III кв. 2006 року склали 4 467,2 тис. грн., або 3,8% від загальної суми активів пенсійних фондів. Структура витрат, що відшкодовуються за рахунок активів НПФ, наведена на рис. 7.

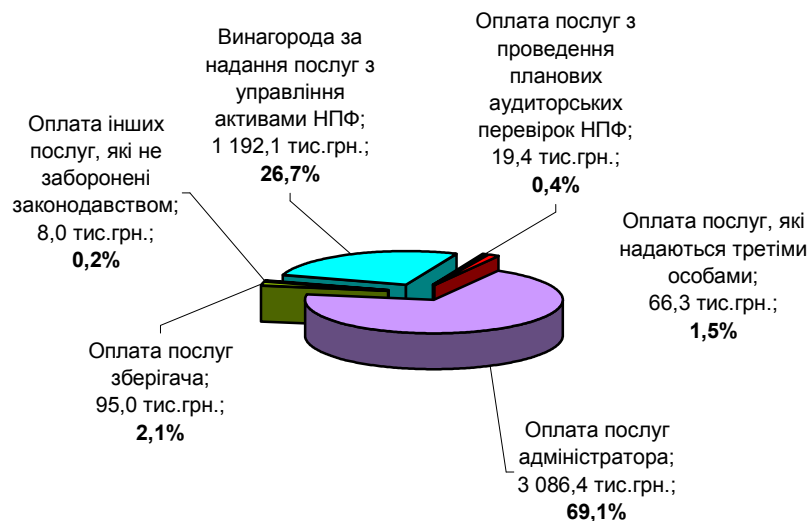

Рис. 7. Структура витрат, що відшкодовуються за рахунок активів НПФ станом на 30.09.06.

Станом на 30.09.06 основна частина витрат, що відшкодовуються за рахунок пенсійних активів (майже 70%), була спрямована на оплату послуг адміністратора, включаючи оплату рекламних та агентських послуг, пов'язаних із функціонуванням пенсійного фонду, та витрат на оприлюднення інформації про його діяльність.

Витрати на сплату винагороди за надання послуг з управління активами пенсійного фонду становлять 1 192,0 тис. грн. (26,7% від загальної суми витрат).

Оплата послуг зберігача, який здійснює відповідальне зберігання активів пенсійного фонду – 95,0 тис. грн. (2,1% в структурі витрат).

Крім того, за рахунок активів пенсійних фондів, були сплачені послуги, пов'язані зі здійсненням операцій з пенсійними активами, які надаються третіми особами: послуги торговців цінними паперами – 66,3 тис. грн. (1,5% в структурі витрат), послуги з проведення планових аудиторських перевірок пенсійного фонду – 19,4 тис. грн. (0,4%), інші послуги – 8,0 тис. грн. (0,2%).